

Центр політико-правових
реформ

01001, Україна, Київ,
вул. Хрещатик, 4, оф. 13

Телефон: +380 (44) 278-03-17, 278-03-72

Факс: +380 (44) 278-16-55

centre@pravo.org.ua

ЗВЕРНЕННЯ

до Конституційного Суду України щодо проваджень за конституційними поданнями народних депутатів України від забороненої політичної партії

Внаслідок повномасштабної збройної агресії Росії проти України у 2022 році в Україні був введений воєнний стан, а Парламент ухвалив, у тому числі, законодавство щодо заборони у судовому порядку політичних партій, члени яких здійснюють колабораційну діяльність. Відповідно до Кодексу адміністративного судочинства України 20 червня 2022 року Восьмий апеляційний адміністративний суд ухвалив [рішення](#) щодо заборони діяльності політичної партії “Опозиційна платформа – За життя” (ОПЗЖ). Суд, зокрема, наголосив на існуванні об’єктивної соціальної потреби заборони діяльності цієї партії в умовах воєнного стану з метою захисту демократичного суспільства та прав і свобод громадян. 15 вересня 2022 року Касаційний адміністративний суд у складі Верховного Суду [залишив](#) без задоволення апеляційну скаргу ОПЗЖ на вищезгадане рішення суду, у такий спосіб остаточно заборонивши діяльність ОПЗЖ в Україні.

Звертаємо увагу, що народні депутати від ОПЗЖ неодноразово демонстрували свою проросійську позицію, просували антиукраїнські нарративи у політичному процесі, а також використовували юридичний інструментарій, наданий їм Конституцією України, задля підриву національної безпеки України, гальмування або скасування євроінтеграційних реформ, дискредитації Парламенту як представницького органу. До того ж ці депутати зловживали своїм конституційним правом на звернення до Конституційного Суду України, направляючи суперечливі конституційні подання, що створювало суттєве навантаження на Конституційний Суд України. Аналіз юридичних аргументів цих конституційних подань дозволяє дійти до висновку, що вони містили переважно елементи політичної, а не юридичної аргументації, а тому загалом

були недостатньо аргументованими з точки зору права. Крім того, можна помітити таку тенденцію: представники ОПЗЖ намагалися оспорювати конституційність не будь-яких законів, а переважно тих актів, які мають важливе значення для державотворчих процесів, подолання постколоніальної спадщини та європейської інтеграції України. Зокрема, протягом 2018–2022 років Конституційним Судом України було розглянуто принаймні п'ять¹ таких справ за поданням депутатів “Опозиційного блоку” або ОПЗЖ, і в результаті Суд підтвердив конституційність оспорюваних актів.

Станом на 26 січня 2023 року у Конституційному Суді України все ще розглядаються вісім конституційних подань, переважна більшість яких підписана народними депутатами України, обраними від забороненої політичної партії. Це понад третина від загальної кількості конституційних подань щодо конституційного контролю, які зараз розглядаються у Конституційному Суді, поданих народними депутатами України IX скликання:

1. Конституційне подання 54 народних депутатів України від 26.02.2020 р. щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремих положень деяких законів України щодо отримання та обробки персональних даних і здійснення верифікації та моніторингу державних виплат.

2. Конституційне подання 50 народних депутатів України від 18.03.2020 р. щодо відповідності Конституції України (конституційності) Закону України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо першочергових заходів із реформи органів прокуратури” від 19 вересня 2019 року № 113-IX (зі змінами).

3. Конституційне подання 56 народних депутатів України від 19.03.2020 р. щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремих положень Закону України “Про повну загальну середню освіту” від 16 січня 2020 року №463-IX.

4. Конституційне подання 53 народних депутатів України від 14.05.2020 р. щодо відповідності Конституції України (конституційності) Закону України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо умов обігу земель сільськогосподарського призначення” від 31 березня 2020 року.

¹ Див. рішення [№ 9-п/2018](#) від 7 листопада 2018 року, рішення [№ 9-п/2019](#) від 16 липня 2019 року, рішення [№ 1-п/2021](#) від 14 липня 2021 року, рішення [№ 3-п/2021](#) від 21 грудня 2021 року, рішення [№ 4-п/2022](#) від 27 грудня 2022 року.

5. Конституційне подання 58 народних депутатів України від 02.06.2020 р. щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремих положень Закону України “Про Державне бюро розслідувань”.

6. Конституційне подання 49 народних депутатів України від 22.07.2020 р. щодо відповідності Конституції України (конституційності) Закону України “Про Вищий антикорупційний суд” від 7 червня 2018 року № 2447-VIII.

7. Конституційне подання 47 народних депутатів України від 05.08.2020 р. щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремих положень Закону України “Про запобігання корупції”, Кримінального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України та інших пов’язаних з ними законів України, що зачіпають права та свободи громадян (27.10.2020 р. ухвалено Рішення Конституційного Суду України №13-р/2020 в частині документа).

8. Конституційне подання 51 народного депутата України від 19.10.2020 р. щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень пункту 6 частини першої статті 4, частини третьої статті 11 Закону України “Про добровільне об’єднання територіальних громад”.

Відповідно до Конституції України та Закону України “Про Конституційний Суд України” Конституційний Суд України є органом конституційної юрисдикції, який забезпечує верховенство Конституції України. А тому є недоцільним розгляд Конституційним Судом України справ, ініційованих народними депутатами із забороненої політичної партії, оскільки:

- ці справи не мають на меті забезпечення реального верховенства Конституції України;

- відповідні конституційні подання виглядають суперечливими та необґрунтованими, а депутати просять Конституційний Суд України визнати неконституційними закони за надуманими підставами;

- відповідні конституційні подання є результатом тривалої практики зловживання народними депутатами своїми конституційними повноваженнями;

- процес, розгляд і вирішення таких справ Конституційним Судом України вимагає значних фінансових витрат на діяльність Суду з Державного бюджету України, які є недопустимими для бюджету країни в умовах війни.

Зважаючи на вищезазначене, закликаємо Велику палату Конституційного Суду України відповідно до пункту 3 частини першої статті 62 Закону України “Про Конституційний Суд України” (*невідповідність конституційного подання*

вимогам, передбаченим цим Законом) постановити ухвали про закриття конституційного провадження у справах, порушених за конституційними поданнями народних депутатів з ОПЗЖ, які були результатом зловживання народними депутатами України своїми конституційними повноваженнями, у зв'язку з відсутністю належного та достатнього обґрунтування тверджень щодо неконституційності відповідного акта (його окремих положень) суб'єктом права конституційного подання (частина третя статті 51 Закону України "Про Конституційний Суд України").

Підписанти:

ГО "Центр політико-правових реформ"

Всеукраїнське об'єднання "Автомайдан"